

Lesbrief Streektaal - groep 5

Dit streektaalproject loopt parallel met het Veerkieler-project voor groep 5

- **Uitgangspunt - leerdoelen**
- **Leren door onderzoek**
- **Wat gaan de kinderen doen?**
- **Follow-up in de klas**
- **Terugkijken**
- **Tips voor de leerkracht**

Uitgangspunt - leerdoelen

- » *Door Stellingwerfer gedichten steeds opnieuw te laten horen en deze door middel van muziek te laten beleven raken kinderen steeds meer vertrouwd met de klank van het Stellingwerfs en vergroten ze hun woordenschat.*
- » *De kinderen krijgen plezier in het beluisteren van en spelen met gedichten.*
- » *Door op zoek te gaan naar de wisselwerking tussen beeld en geluid worden ze bewust van de betekenis van muziek.*

Leren door onderzoek:

De kinderen onderzoeken de klank van het Stellingwerfs door rijmwoorden bij elkaar te zoeken en daarbij passende klanken van verschillende kleine muziekinstrumenten.

Wat gaan de kinderen doen:

Workshop 1 – Stellingwerfs en poëzie.

Voor het onderdeel poëzie gaan de kinderen naar het gebouw van de Stellingwarver Schrieversronte in Oldeberkoop. Daar krijgen ze een aantal gedichten en bijzondere woorden in het Stellingwerfs te horen. Ze komen in aanraking met de typisch Stellingwerfer klanken en gaan daarna zelf aan de slag. Aan de hand van woordkaarten schrijven zij een kort gedicht met Stellingwerfer woorden.

Workshops 2 – Stellingwerfs en muziek

Tijdens de workshop muziek gaan de leerlingen, met behulp van door ons meegenomen schoolinstrumenten, muziek bedenken voor vier Stellingwerfse gedichten. Deze staan op film en uiteindelijk presenteren alle kinderen per groepje voor het grote scherm hun filmmuziek.

Follow-up in de klas:

Poëzie

- Laat de kinderen raamgedichten maken met gebruik van de Stellingwerf woorden die ze geleerd hebben. Kijk daarvoor op: <https://www.plint.nl/raamgedichten/raamgedichten/>

Muziek

- Er zijn verschillende leuke spelletjes te doen met instrumenten:
  - * *Welk instrument ontbreekt?* Een aantal kinderen krijgt een instrument. Een leerling neemt goed op welke instrumenten dit zijn. Hij/zij gaat met de rug naar het geluid zitten terwijl alle instrumenten op één na spelen. Welk instrument ontbreekt? Wat was de volgorde?
Variatie: Een aantal instrumentjes wordt in een bepaalde volgorde bespeeld. Een leerling luistert aandachtig toe. Vervolgens moet hij de instrumenten weer in de goede volgorde aanwijzen.
  - * *Het imitatiespel.* Twee groepen kinderen zitten in een rij met de rug naar elkaar toe. Iedere groep heeft dezelfde instrumenten. De leerkracht laat, onzichtbaar, voor de andere groep, een kind uit de ene groep op het instrument spelen. Het kind uit de andere groep met hetzelfde instrument moet op dit geluid antwoorden.
  - * *Muzikale mikado.* Een aantal instrumenten ligt op elkaar gestapeld en de leerlingen zitten hier in kring omheen. Om de beurt proberen de leerlingen een instrument van de stapel te pakken zonder dat het geluid maakt. Maakt het instrument geluid dan is de beurt voorbij en dan mag de volgende leerling het proberen. Deze oefening laat leerlingen nadenken over de verschillende geluiden van instrumenten en waarom het ene instrument “gevoeliger” is dan het andere.
- Laat de kinderen zelf instrumenten maken:
  - * Bouw je eigen trommel van materiaal dat in je directe omgeving te vinden is. Als drumstokken kun je bijvoorbeeld takjes gebruiken, maar ook potloden en pennen werken natuurlijk prima. Belangrijkste boodschap: Wees creatief. Hoe meer verschillende/unieke trommels, des te meer verschillende klanken in je groep.
Voorbeeld van een zelfgemaakte trommel. Benodigdheden: - een leeg blik (groot, klein) - een ballon - een elastiek - schaar. Knip het uiteinde (daar waar je blaast) van de ballon en span dan de ballon om het blik. Om ervoor te zorgen dat je ballon niet van het blik glijdt, doe je er nog een extra (stevig) elastiek omheen. Probeer de ballon zo strak mogelijk rond het blik te spannen.
- Hier nog een filmpje waaruit blijkt dat instrumenten niet altijd nodig zijn om muziek te maken...
https://youtu.be/FqJdzYY_Fas

Terugkijken:

- Hebben de kinderen overeenkomsten ontdekt tussen het Stellingwerfs en het Nederlands? En tussen het Stellingwerfs en het Fries?
- Kijk met de kinderen eens naar het volgende youtube-fragment dat gaat over de invloed van muziek op hoe je een film ervaart: <https://www.youtube.com/watch?v=rngVocN4NwS&t=86s>

Tips voor de leerkracht:

- **Inspiratieboeken verhalen schrijven**
<https://kunstvanhetverdwalen.nl/>
<https://www.kultuerfilter.nl/verdwaleninverhalen/>
<https://www.bol.com/nl/p/de-aard-van-het-beestje/666874670/>
- **Gedichtenbundel**
<https://www.bol.com/nl/f/als-je-goed-om-je-heen-kijkt-zie-je-dat-alles-gekleurd-is/33440347/>
- **KIENDERBOEKEN Stellingwarver Schrieversronte**
Winterwille, lees- en doeboek
Herma Egberts / De belevenissen van Muske en Fret
Stien van Anne / Muske Tiemen
H. Hoogeveen / Daor klept de klokke weer
Martin Oostra / God maekt mooie dingen
Trudy Stroetinga / De Hollebomebos
Lily Köhler / Pimmegien is groot
Sietske A. Bloemhoff / In de bos van Piepmoes
- <https://www.kindermuziekwinkel.com>